

Korosē

Pawre kot Koros kamā Jejus kōt hkwyjē hwyr kagà nē mēnh

Pawre na pre kagàja nhípêx. Jejus nhý hā hkrajé jahkre o mē pa xwýnhjē hō na pre. Tā nhūm mē kēp Jejus kra hkêt xwýnh kwýjaja Jejus ā unē nē haxá nhūm arī hkrī ho hkrī. Hāmri nē krī pē Koros kamā Jejus krajé mā kagà nhípêx nē mē hwyr kumē. Koros kamā Jejus kwýjē kamā Ijaew kwý nē kamā Ijaew kêt xwýnh kwý nhūm Pawre mē ho hpimrātātā mē hwyr kumē. Kormā mē hwyr mōr nē mē omunh kêt tāā. Nē kagàja kamā mē kot tanhmā Jejus o hēx to ho pa xwýnhjē jarēnh to. Jejus kēp Tīrtūm Kra hkêt ā mē kot ho hēx xwýnhjē jarē nē mē nē mē kām kapēr. Mē kot mē hkôt amnhī nhípêx kêt kaxyw mē kām kapēr nē hā kagà nē mē hwyr kumē nē mē kām:

¹ Pa Koros kamā Kris kōt ixkwýjaja. Xà mē amex na ka mē apa? Ixpē Pawre na pa mē awyr kagàja nhípêx nē mē awyr kumē. Kris kōt mē pahtō Ximotre mē wa kumē. Ixte Jejus Kris nhý hā mē ahkre ho mē ixpa xwýnhjē hō na pa. Tīrtūm kām hprām xà hkôt.

² Tā pa mē awyr kagà nhípêx nē kumē. Mē apē Kris kōt mē ixtō nē ixtōx na ka mē. Na ka xep htem Kris kapēr kōt amnhī nhípêx mex o ri apa. E kē Tīrtūm mē apē hkra hā mē akutā nojarēt rāhā nē. Ka mē amex nē ajamakētkati nē axāmnhīx ri tanhmā amnhī nhípêx ho ri apa.

*Koros nhō xwȳnh kwȳjaja kot Jejus kōt amnhī xunhwȳr ā mē harēnh
Wam Tesarōn 1.2-5*

3-4 Na pa ra Ximotre mē wa mē ajarēnh ma. Mē ate amnhī kaxyw Jejus Kris kōt ajamaxpēr tȳx nē hkōt amnhī nhīpēx mex o apa hā mē ajarēnhja ma. Nē mē kot Tīrtūm kōt amnhī xunhwȳr xwȳnh piitā mē amā mē hkīnh ā mē ho mex o apa hā mē ajarēnhja ma nē wa ixkīnh nē. Jakamā na pa wa Pahihti Jejus Nhīpēêxà Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nē kām mē anhȳ hā wa ixkīnh ā amnhī jarē.

5 Na pre Epas ma mē awȳr mō nē mē amā Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh o mē akōt pa. Ām hāmri kot mē amā harēnhja. Tā ka xep prem ama nē amnhī kaxyw hkōt ajamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwȳ. Hāmri nē amnhī wȳr Jejus jamār o ri apa. Koja nhīrmā akupȳn mē pahwȳr wrȳ nē amnhī pyrā nē ma akupȳm kaxkwa hwȳr mē pahto api nē mē pahto mex kumrēx o mē pahkōt pa ho pa. Tā ka xep htem amnhī kaxyw hkōt ajamaxpēr tȳx nē ā kot amnhī nhīpēx anhȳr kutēp amnhī wȳr kamā ajamak rāhā nē. Nē mē amā mē kot Tīrtūm kōt amnhī xunhwȳr xwȳnhjē hkīnh tȳx nē.

6 Na hte Tīrtūm ām hāmri mē pahto mex pix rāhā ho pa. Nē mēmoj to mē pakutā nojarēt rāhā nē. Tā wam mē ate harēnh marta ā ka mē hkōt amnhī xunhwȳr kurē kumrēx nē ri kapēr kōt axpēn kōt amnhī nhīpēx mex pix o ri apa. Jao hkōt pix mā amnhī nhīpēx mex nē. Tā na hte pika piitā hkōt ri mē pa xwȳnh kwȳjaja mē apyrā nē Jejus jarēnh ma nē hkōt amnhī xunhwȳ. Nē mē apyrā nē axtem

hkôt pix mā amnhī nhīpēx nē kapēr kōt amnhī nhīpēx mex o ri pa.

⁷ Nē mē awȳr mōrta ā na pre Epasja mē amā Tīrtūm kapēr jarēnh o ri mē akōt pa ka prem ama nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwȳ. Epasja wa ixpyrā nē kot Kris mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa xwȳnh. Nē wa inhmā hapēe. Na pre katāt kōt mē amā Tīrtūm kapēr jarēnh pa. Kot mēmoj to mē pakutā nojarēt rāhā hā harēnh o ri mē akōt pa.

⁸ Tā man akupŷn wa ixwȳr mōn pōj nē wa inhmā tanhmā mē ajarēnh to. Tīrtūm Karō nhȳ hā mē amā Kris kōt atō nē atōx piitā mē hkīnh o ri apa hā mē ajarē. Pa wa mē ajarēnh ma nē wa ixfīnh tȳx kumrēx.

*Pawre mē Ximotre wa kot Koros kām hkwȳjē ho
Tīrtūm wȳr ā wa harēnh*

*Epes 1.15-23, 3.14-21; Piripos 1.9; Wam Tesarōn
5.23-24; Sīkūn Tesarōn 1.11, 2.16*

⁹ Nē na pre Epas akupŷn wa ixwȳr pōj nē wa inhmā tanhmā mē ajarēnh to. Mē ate amnhī kaxyw Jesus kōt ajamaxpēr o apa nē mē amā Kris kōt akwyjē piitā mē hkīnh o ri apaja nhūm wa inhmā mē ajarē. Pa wa mē ajarēnh ma nē mē ato Tīrtūm wȳr rāhā o jar mē hagjēnh xà kamā ixkrī. Nē arī mē ato hwȳr rāhā ho ixkrī. Nē mē ato hwȳr o:

—Pa Tīrtūm. Ot pa Ximotre mē wa Korosē nhō xwȳnhjē ho awȳr kaxyw amā mē harē. Kwa tanhmā mē hamaxpēr to kē mē amā hprām xà hkôt pix mā amā tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa. Nē Akarō nhȳ hā hprī hā akapēr ma nē ām hkôt pix mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa. Anē.

10 Na pa hte wa ã mĕ ato Tīrtūm wȳr anhȳr rāhā ho ixkrī. Kot kaj mĕ ã amnhī nhīpēx anhȳr o ri apa nẽ Jejus kot amnhī nhīpēx o amnhī nhīpēx mex o ri apa. Nẽ aprī hā Tīrtūm kot amnhī nhīpēx ã omunh mex o mō. Jao mĕmoj to axpēn kutā anojarēt pix o ri apa hprām. Hāmri nhūm Tīrtūm ja hā mĕ apumu nẽ hkīnh nẽ.

11 Tīrtūmja mĕ pakurom mĕmoj piitā kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Nẽ mĕmoj piitā kaxyw hihtŷx o hihtŷx. Jakamā na pa hte wa mĕ ato hwȳr o:

—Pa Tīrtūm. Kwa tanhmā Koros nhō xwȳnhjē ho kê mĕ axihtŷx nhŷ hā mĕmoj punuj kutā amnhī to htŷx nẽ. Mĕ kot Jejus ã tanhmā mĕ ho nhūm mĕ kot amnhī xà kamā hamak tā kê mĕ tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o hkaprī nẽ ri pa hkēt nẽ. Ām anhȳ hā mĕ hkurê xwȳnhjē kutā amnhī to htŷx nẽ hkīnh kām ri pa ho pa. Anē.

Na pa hte wa ã mĕ ato hwȳr anē.

12 Na pre ra Tīrtūm amnhī ri mĕ pakutēp mĕmoj mex kwȳ jaxwȳ. Mĕ pahpē hkrajē mā haxwȳ. Tā ka mĕ ÿ hā tām amnhī nhīpēx o apa jao mĕ ate mĕmoj mex jamŷnh mā tām. Ō krī nhīrā rax kumrēx kamāā. Jakamā kwa mĕ kot Jejus ã tanhmā mĕ pahto htā kēr pu mĕ arī Tīrtūm mā mex o mex ã harēnh rāhā ho ri papa.

13 Nẽ Satanasti kēp kamāt kô kamā mĕ kot amnhī tomnuj ho mĕ pa xwȳnhjē pām. Tām na hte mĕ ho amnhīptar o pa nẽ hkôt na pu prem amnhī nhīpēx o papa rāhā nhūm Tīrtūm tee ri ja hā mĕ pahpumu. Hāmri nẽ kām kēp mĕ papytar prām xàj mĕ pahwȳr Kra japē htŷx kumrēx xwȳnhja mĕ. Nhūm mĕ pahwȳr wrȳ nẽ mĕ panē htyk o mĕ

pahte amnhī tomnuj pānhā kām amnhīre. Tā pu prem hkōt amnhī xunhwȳ nhūm Tīrtūm hā mē pahpumu nē mē panē mē pahte amnhī tomnuj o hapēx pa. Te kot amnhī katut kōt rēnh par pyrāk. Jao Satanasti pē mē pahtyptà nhūm hpānhā Jeusja tām kēp mē pahto amnhīptàr o pa xwȳnh.

14 Ra htyk o mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer jakamā na pu htem hkōt amnhī xunhwȳ nhūm mē pahte amnhī tomnuj o hapēx pu mē axte Satanasti hkōt ri amnhī nhīpēx kēt nē. Ām Jeus kōt pix mā amnhī nhīpēx o ri papa.

Kris mē Tīrtūm wa kot amnhī nhīpēx te wa kot axpēn pyrāk ã harēnh

Juāw 1.1-5; Korosē 2.9; Eprēw 1.1-14

15 Nē Krisja te kot Tīrtūm pyrāk. Mē pahte pano ho Tīrtūm pumunh kēt tā Kra Kris kot amnhī nhīpēx ã harēnh mar kōt māānēn Tīrtūm kot amnhī nhīpēx ã omunh mex nē. Amnepē mā kormā mēmoj kēt ri nhūm Jeus pa ho pa rāhā nē. Jakamā kot amnhī to rax o Tīrtūm kot mēmoj to katorja piitā hakrenh par kumrēx.

16 Na pre hipēêxà Tīrtūm nhȳ hā mēmoj piitā ho kator pa. Kaxkwa kamā nē piка hkōt mēmoj piitā ho kator pa. Nē kaxkwa kamā mē pahte pano ho mēmoj pumunh par xwȳnhjaja nhūm pre ho kato. Nē kamā mē pahte pano ho mēmoj pumunh kēt xwȳnhjaja nhūm pre māānēn ho kato. Nē kapēr o wrȳk xwȳnhjaja nē mē hkrāhtūmjaja nhūm pre mē ho kato. Nē piка kamā mē ho amnhīptàr xwȳnhjaja nhūm pre mē piitā mē ho kator pa. Kām hprām xà hkōt Tīrtūm nhȳ hā mēmoj piitā ho kator pa.

17 Tā na hte arī kaxkwa kamā nē pika hköt mēmoj piitā hamār rāhā ho pa. Kēp apu kot hamār kêt ronhŷx mēmoj piitā akupŷm hapêx pa.

18 Nē tām na hte mē pahpê hkrajê ho amnhîptâr o pa. Te kēp mē pahkrâ nhûm te mē pahpê ī pyràk jakamā na pu htem kapêr kôt pix mā amnhî nhîpêx o papa. Kumrêx na pre akupŷm htîr o htîr jakamā kot amnhî to rax o mēmoj piitā hakrenh par.

19 Nē na pre Tîrtûm ã hamaxpêr anē nē hamaxpêr o: “Nà Ixkra mē wa ixte amnhî nhîpêxja te kot axpën pyràk. Nē wa ixhtyâx māänêñ te kot axpën pyràk. Nē wa inhmex xà mē wa ixâhpumunhja te kot axpën pyràk. Æ wa ixte amnhî nhîpêx kot anhŷr. Wa ixte amnhî nhîpêxja na mex kumrêx.” Anē.

20 Tā Jejus kot pī kahpa hā mē panê tyk nē hkamrô pikapîr kukwak ri na hte Tîrtûm mē kot hköt amnhî xunhwŷr xwŷnh piitā mē ho hkra nhûm mē hamakêtkati nē àamnhîx pa ho pa. Kaxkwa kamā nē pika piitā hköt mē kot Jejus kôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjaja na htem ã amnhî nhîpêx mex anhŷr o pa. Æ Jejus kot mē panê htyk anhŷr jakamā kot amnhî to rax o kot mēmoj piitā hakrenh par.

Jejus kēp tām mē paxunhwŷr xwŷnh ã harênh

21 Nē mē papajaja na pu prem pamā Tîrtûm prâm kêt o ri papa. Te hkàx ã ri papa pyrà nē kutâ amnhî xunhwŷ nē pajamaxpêr punuj nē tanhmâ amnhî tomnuj to pix o ri papa.

22 Tā Jejus kôt amnhî xunhwŷ nhûm amnhî tā mē pahpumu. Hâmri nē ra mē panê htyk jakamā

amnhī tā mē pahpumu nē Tīrtūm noo mā tām mē paxunhwȳ. Te aa mē pahte tanhmā amnhī tomnuj to hkēt pyrāk o mē panhīpēx nē tām mē paxunhwȳ. Pu mē arī pahpē Tīrtūm kutā amnhī xunhwȳr xwȳnh kēt nē hpānhā pahpē hkrāmnhwȳ.

²³ Na pre Tīrtūm mē pahte amnhī kaxyw Kris kōt pajamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwȳr ā mē pahpumunh kōt ā mē pahto mex anē. Tā kēr pu mē arī hkōt amnhī nhīpēx o ri papa nē aa hkaga hkēt nē. Mē kot Kris ā tanhmā mē pahto htā pu mē arī hkōt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri papa.

Kormā mē kot jar ijaxār kēt ri na pa pre hte mē kām ā harēnh anhȳr o ri mē hkōt ixpa. Tā ka prem Jejus jarēnh ma nē hkōt amnhī xunhwȳr kurē kumrēx. Nhūm krī piitā hkōt ri mē pa xwȳnh kwȳjaja mē apyrā nē harēnh ma nē hkōt amnhī xunhwȳ nē hkōt amnhī nhīpēx o pa.

*Pawre kēp Ijaew kēt xwȳnhjē mā Jejus jarēnh
xwȳnh ā harēnh*

Epes 3.1-13

²⁴ Nē ixte mē amā Kris kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh o ixpaja ā na prem tanhmā ixto htȳx nē pa amnhī xà htȳx kām ijamak o ri ixpa. Tā arī Tīrtūm kām hprām xā hkōt ā amnhī nhīpēx anhȳr jakamā na pa ixkīnh nē jar ixkrī. Ixte Kris kwȳjē kaxyw amnhī xà kamā ijamak tȳx o ixkrī. Te mē apē Kris nhī pyrāk xwȳnhjē māā. Tā pa te ixpē Kris kot amnhī nhīpēx pyrāk o mē akaxyw amnhī xà htȳx kām ijamak o ixkrī.

²⁵ Na pre Tīrtūm mē apē Ijaew kēt xwȳnhjē kaxyw ixām. Ixte mē amā kapēr piitā harēnh par

nhūm mē ate mar nē hköt amnhī nhīpēx mex o ri apa kaxyw.

²⁶ Na pre kormā mēhō mē awȳr mōr nē mē amā harēnh kêt nē. Tā ra Tīrtūm kām mē ate mar prām nē. Kām mē apē Ijaew kêt xwȳnhjē mē mē pahpē Ijaew xwȳnhjē japē o axpēn pyrāk. Nom na pre amnepēm ri mē pa xwȳnhjē mā kormā ja hā amnhī to amnhīrīt kêt nē. Tā ra jarāhā mē pahpē Kris kwȳjē mā ja ho amnhīrīt. Māānēn kām mē apē Ijaew kêt xwȳnhjē japē hā amnhī to amnhīrīt.

²⁷ Mē apē Ijaew kêt tā na ka prem Kris kôt amnhī xunhwȳ nhūm Tīrtūm Karō mē akarō mā agjē nē mē akamā pa ho pa. Ka mē ra hköt amnhī nhīpēx jakamā kot kaj mē ixpyrā nē nhīrmā kuri atīr tūm nē amex rāhā ho apa ho apa. Ja na mex kumrēx. Tā ja na Tīrtūm kām mē ate mar prām nē mē akaxyw ixām.

²⁸ Jakamā na pa pre Ximotre mē wa mē apiitā mē amā Kris kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to hā harēnh kām ixihtȳx o ri mē aköt ixpa. Nē kapēr o mē ajahkre ho ri mē aköt wa ixpa. Nē jar mē hagiēnh xà kamā krī piitā hwȳr kagà nhīpēx nē mē hwȳr kurē. Mē kot kamā harēnh nē mar nē amnhī tomnuj kaga nē hpānhā Kris kôt amnhī xunhwȳr nē ām kôt pix mā amnhī nhīpēx o pa kaxyw. Kēr pa nhīrmā kām mē ate inhmar nē hköt amnhī xunhwȳr xwȳnhjē jahkre nē kām:

—E Pahihti. Ota akwȳjaja. Na htem aköt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri pa. Anē.

²⁹ ã ixte kām mē piitā mē harēnh anhȳrja na inhmar nē hprām. Ja kaxyw na pa pre Jejus ixto ixihtȳx. Jakamā na pa hte Tīrtūm nhī hā tanhmā kapēr o mē ahkre hto ho ri mē hköt ixpa. Jao mē ho Tīrtūm

wýr o ri ixpa nẽ mẽ kãm kagà nhípêx nẽ mẽ hwýr kurẽ nẽ kamã kapẽr o mẽ ahkre o ri ixpa.

2

Pawre kot Jejus kapẽr o Koros nhõ xwýnhjé o hihtyx ã harẽnh

Epes 3.14-19; Piripos 1.9

¹ E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Na pa hte mẽ ato Tírtum wýr rãhã ho ixkrí. Mẽ kajaja nẽ krí pê Ratisej kamã Jejus kôt mẽ pahkwýjaja. Kormã ixte mẽ apumunh kêt tã pa hte mẽ ato Tírtum wýr kãm ixihtyx ãhã ho ixkrí.

² Mẽmo kaxyw na pa hte ã mẽ ato hwýr anẽ? Nẽ mẽmo kaxyw na pa hte mẽ amã kagà nhípêx nẽ mẽ awýr kurẽ? Nà ãm mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ Jejus kapẽr kôt axpẽn to axihtyx o ri apa kaxyw. Nẽ mẽ amã axpẽn kinh o ri apa kaxyw. Pê te mẽ ate ixkre tipxi kamã axpẽn kôt amnhĩ nhípêx o ri apa pyràk. Jao aprí hã Tírtum kot amnhĩ nhípêx pumunh mex nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr týx nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhípêx anẽ nẽ Kris kot amnhĩ nhípêxta pumunh pa. Na pre Tírtum tokyx mẽ kãm Kris o amnhírit kêt tã ra mẽ pamã ho amnhírit.

³ Tírtum kot amnhĩ nhípêx nẽ kapẽrja na pu htem Kris nhý hã pahprí hã omunh nẽ mar mex nẽ.

⁴ Jakamã koja mẽmojaja mẽ awýr mra hãmri nẽ hêx rom Tírtum kapẽr kwým ri tanhmã mẽ amã mẽmoj jarẽnh to. Te mẽ àhpumunh týx pyràk o mẽ amã harẽ no ãm mẽ àhpumunh kêt. Ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ Kris kaga hkêt nẽ.

5 Nē kormā arī Jejus ā ijaxàr nē ixkrī nē kormā mē akôt ixpa hkêt tā ot pa hte mē amā ijamaxpēr rāhā ho ixkrī. Nē ra tanhmā mē ajarēnh mar to. Na ka xep htem Kris kôt amnhī nhǐpêx tŷx o ri apa. Te ahkrô pê kukryt mut kuxêêti kot pĩ kupu htŷxta pyràk. Nē ka xep htem arī amnhī kaxyw Kris mā ajamaxpēr tŷx o ri apa. Pa mē ajarēnh ma nē ixkînh tŷx nē.

6 Na ka prem Pahihti Jejus Kris kôt amnhī xunhwŷr pa. Tā kér ka mē arī hkôt amnhī nhǐpêx mex rāhā ho apa. Kêp mē panhō Pahihti kênā.

7 Jakamā mē ām kôt pix mā amnhī xunhwŷr tŷx nē aa hkaga hkêt nē. Te mēmo pĩ hpâr jarêja pika kaxwŷnh kām pimanh nē kot pika jamŷnh tŷxta pyràk. Nhǔm kôk xâpêr tŷx tā tee kot mēnh kaxyw pyràk. Tā kér ka mē pĩ hpârta pyrà nē hkôt amnhī xunhwŷr tŷx nē hkôt amnhī nhǐpêx mex o ri apa. Ra Epas kot mē ajahkre ho pa xâ hkôt. Nē amnhī krām Kris kapêr jaxàr tŷx nē aa ho ajamakêtkati hkêt nē. Pê akînh kām Tîrtûm mā mex o mex ā harênh rāhā ho ri apa.

8 Nē kwa kér ka mē kot hêx rom mē amā tanhmā kapêr to ho mē pa xwŷnhjaja ka mē amnhī nê mē omunh mex nē. Nē mē kapêr mar hkêt nē. Mē ate Kris kaga hprâm xâj na htem tanhmā mē amā hêx to ho ri mē akôt pa. Te amnepêm mē kot Tîrtûm kapêr kwŷm ri tanhmā mē ahkre hto xwŷnhjê pyràk. Hinhu hikôoti kapêr kôt na htem tanhmā mē amā hêx to nom Kris nhŷ hâ mē amā kapêr kêt nē. Jakamā kwa mē amnhī nê mē omunh mex nē.

9 Nē Kris mē Tîrtûm wa kot amnhī nhǐpêx kot axpêñ pyràk. Nē wa hamaxpêr kot axpêñ pyràk.

10 Tā kēr pu mē pajaxwŷja wa hamaxpēr o pajamaxpēr nē wa kot amnhī nhîpêx o amnhī nhîpêx. Jakamā kwa mē kot Tîrtûm kapēr kwŷm ri tanhmā mē kapēr to xwŷnhjê kot amnhī nhîpêx o amnhī nhîpêx kêt nē. Nē mē kapēr ma nē ām mē ama. Kris na hihtŷx o hihtŷx o kot mēkarōmmuti nhō pahi piitā mē hakrenh par. Nē hihtŷx o hihtŷx o kot Tîrtûm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjê piitā mē hakrenh par. Nē àhpumunh o àhpumunh o kot mēmoj piitā hakrenh par jakamā kēr ka mē kapēr kôt pix ma nē hkôt pix mā ri amnhī nhîpêx o ri apa.

*Mē pahte amnhī nhîpêx nyw jarēnh
Rōmān 6.3; Karatas 5.24*

11 Nē na hte ixkwŷ Ijaewjaja mē hkra nhŷrmā hprêk nē Tîrtûm kôt amnhī nhîpêx ã mē harênh kaxyw mē kêp mêmey kwrŷt kà jakà. Tā mē kajaja. Mē apê Ijaew kêt xwŷnhjaja na pre Kris mē anhîpêx o te mē kot amnhī jakarta pyràk. Jao te kot mē anê mē ate amnhī nhîpêx tûm jakâr par pyràk o mē anhîpêx ka mē ra amnhī nhîpêx nyw o amnhī nhîpêx o apa. Nhûm htem mē ate amnhī nhîpêx nyw ã mē apumu nē mē ate Jejus kapēr kôt amnhī nhîpêx ã mē apumunh kurê kumrêx.

12 Tā na pu htem jarâhā mē pahte Tîrtûm kôt amnhī nhîpêx o papa hâ amnhī jarênh kaxyw amnhī jakâr kêt nē. Na pu htem hpânhâ amnhī kaxyw Tîrtûm xihtŷx o hihtŷx xwŷnhja kôt pajamaxpēr. Kot mē panê pahte amnhī tomnuj rénh par kôt pajamaxpēr hâmri nhûm mē gôx kâm mē pahkrâ kumrâ. Te mē pahte gôx kâm mē pahte amnhī nhîpêx tûm rer par pyràk o amnhī nhîpêx. Te Jejus htyk nhûm mē kot haxâr nhûm nôr nhûm

mē pahte amnhī tomnujja īhkō hā nōr nē hapēx par pyràk. Tā pu htem ra gōj rūm pahkrā hapōj. Te Tīrtūm kot akupŷm Kris o htīr pyràk. Jao ra mē pahte Kris kôt amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx o papa hkrax ã amnhī to amnhīrīt.

¹³ Amnepêm kormā mē pahte Jejus kôt amnhī xunhwŷr kêt ri na pu prem ri amnhī tomnuj to nē tanhmā pajamaxpēr punuj to ho ri papa. Tīrtūm noo mā te ra mē pahtyk pyràk. Tā Tīrtūm te akupŷm Kris kôt mē pahto pahtīr pyràk o mē panhīpêx nē mē panē mē pahte amnhī tomnuj piitā ho hapēx nē axte kām hamaxpēr kêt kumrēx.

¹⁴ Te mē pahte tanhmā amnhī tomnuj to ho papa nhūm Tīrtūm kot ja hā mē pahpumunh nē mē pahte amnhī tomnuj piitā hā kagà hpar pyràk. Nē kot kagàja pyr nē Kris nhīhkō hā pī kahpa hā nhôr pyràk. Jao te kot mē pahte amnhī tomnuj ã kagàta hkaxônh nē rēnh par pyràk o hipêx.

¹⁵ Hāmri nhūm Krisja pī kahpa hā htykja o mēkarōmnuti mē mē õ pahi Satanasti wa mē ho hirerek pa. Jao hihtŷx o kot mē hakrenh par ã amnhī to amnhīrīt. Te mē kot kutā amnhī xunhwŷr xwŷnhaja ja kur kêt nē. Nē ja ho hkōm kêt nē. Nē mē panhō arīgromnu pē sap ã ri mēmoj tā àpênh kêt nē. Nē mytwrŷ nyw ã mēmoj tā àpênh kêt nē. Na htem ã Tīrtūm ã hkīnh o pa anē. Tā ã mē ate mē

¹⁶ Nē koja mēmojaja mē awŷr mra nē tee ri mē ate mēmoj kur o akrī hā mē apumu nē mē amā:

—Kwa na hte Tīrtūm kôt mē kot amnhī xunhwŷr xwŷnhaja ja kur kêt nē. Nē ja ho hkōm kêt nē. Nē mē panhō arīgromnu pē sap ã ri mēmoj tā àpênh kêt nē. Nē mytwrŷ nyw ã mēmoj tā àpênh kêt nē. Na htem ã Tīrtūm ã hkīnh o pa anē. Tā ã mē ate mē

ixkôt amnhĩ nhípêx anhŷr kêt jakamã mân mẽ apê
Tîrtûm kra hkêt nà. Anẽ.

Tâ nom kér ka mẽ kapér ma nẽ ãm ama.

¹⁷ Amnepêm kormã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ
xunhwŷr kêt ri na pu prem ã amnhĩ nhípêx anhŷr
o papa. Tâ Jeus kôt amnhĩ xunhwŷr hâmri nẽ axte
ã amnhĩ nhípêx anhŷr kêt nẽ. Panhã kapér pix ma
nẽ hkôt pix mä amnhĩ nhípêx o ri papa.

*Mẽ pahte mẽ kot Tîrtûm kapér o mẽ hêx xwŷnhjê
mar kêt ã mẽ pamã karõ*

18 Nẽ koja mëmojaja mẽ awŷr mra nẽ hêx rom
tanhmã mẽ amã amnhĩ jarën to nẽ mẽ amã:

—Na pre Tîrtûm ãm mẽ papxipix mẽ inhmã
amnhĩ to amnhîrît. Jakamã kwa mẽ ixkapér ma.
Kot kaj mẽ inhmar kêt nẽ hâmri nẽ mẽ amex kêt
nẽ apa.

Anhŷr o mẽ amã kapér japér ka mẽ ama nẽ ãm
mẽ ma. Rŷ nhûm mẽ amã:

—Tîrtûm mẽ parom kot amnhĩ to rax o kot
mẽ pahpiitã mẽ pajakrenh par jakamã kwa mẽ
tanhmã amnhĩ to hwŷr to hkêt nẽ. Kot ka mẽ anẽ
nhûm mẽ ama nẽ mẽ akamã gryk nẽ. No kêt mẽ
amnhĩ to kapér o wrýk xwŷnhjê mân wŷ. Koja mẽ
ama nẽ mẽ akamã gryk kêt nẽ tanhmã mẽ amã
mëmoj nhípêx to. Anẽ.

Koja mẽ ã mẽ amã kapér anẽ ka mẽ ama nẽ ãm
mẽ ama. Te ho mẽ àhpumunh tŷx kâm mẽ kot ã mẽ
amã kapér anhŷr pyràk no ãm mẽ kapérja mex kêt.
Na htem amnhĩ krã hkôt te amnhĩ to rax pyràk o ã
mẽ amã kapér jao mẽ hamaxpér tûm o hamaxpér
o ri pa. No mẽ apyrà nẽ mẽ hamaxpér nyw o
hamaxpér kêt nẽ.

19 ām mē kot Tīrtūm kapēr kwȳm ri mē ahkre jakamā mē kēp Jejus kwȳ hkêt. No mē papajaja mē pahpê Jejus kwȳ na pu mē. Nhūm Jejus kēp mē panhō Pahihti jakamā na hte tanhmā mē pahto paxihtŷx to pu htem kukwak ri tanhmā axpēn to ajuta hto ho ri papa. Nē hkôt axpēn to paxihtŷx o ri papa. Mē pahpiitā mē pahte hkôt amnhī nhīpêx mex o ri papa kaxyw. Tīrtūm kām hprām xà hkôt.

*Mē pahte amnhī krā hkôt tām amnhī nhīpêx kêt ã
mē pajarēn̄h*

Karatas 3.1-5, 5.1-9; Epes 2.8; Piripos 3.9

20-21 Nē wam mē pahte amnhī nhīpêx tūm nē mē pajamaxpēr tūmta te kot Kris kôt htyk nē mē pahpê hapêx par pyràk jakamā na pu htem arī hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Nē mēkarōmnuti hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Tā no nhūm xep ra mēhōja mē awȳr mō nē hēx rom mēmoj nē tanhmā mē amā kapēr to nē mē amā:

—Kwa mē ja jamȳnh kêt nē. Nē ja hkur kêt nē. Nē ja kupênh kêt nē.

Anhȳr o mēmoj nē mē akurê ho pa. Xep mē ã mēmoj nē mē akurê anē ka xep mē ama nē mē hkôt amnhī nhīpêx. Kwa nà mon ka mē ri axtem nē mē hkôt amnhī nhīpêx?

22 Tīrtūm kot mēmojja nē tanhmā mē pahkurê htore hā. Ām mē kot amnhī krā hkôt mēmoj nē mē akurê ka mē ama nē mē hkôt amnhī nhīpêx. Mēmoj kur nē mē akurê xwȳnhta na htem kuku nhūm hapêx kurê kumrēx. Mo koja we Tīrtūm omu nhūm kēp omnuj? Nà ja kot anhȳr kêt kēnā. Mē ām amnhī krā hkôt mē kot ja nē mē akurê.

23 Tā ã mēmoj nē mē akurē anhŷr xwŷnhjaja na ka htem nhŷri mē omu nē mē kapēr ma nē atŷx ajamaxpēr o:

—Nà te Tīrtūm kôt amnhī nhŷpêx mex o pa pyràk. Te mē àhpumunh tŷx pyràk o ã mē inhmā mēmoj jarênh anē. Anē.

No ãm mē kot mēmoj jarênhja kot anhŷr kêt. Æ mē kot amnhī nhŷpêx anhŷr xwŷnhjaja kêp Tīrtūm kra hkêt. Na htem ãm amnhī krâ hkôt mēmoj nē mē akurê ho pa. Nē hâ amnhī to jarkrar o ri pa. Mē ate ja hâ mē mar nē mē kot amnhī to rûnh ã mē hkamnhîx kaxyw. Na htem kot amnhī tomnuj pymaj tanhmā amnhī nhî hto ho pa. No ãm ri ã amnhī nhŷpêx anhŷr kaprŷ. Nē ãm htŷx Tīrtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjê hwŷr kaprŷ ho pa.

3

Mē pajamaxpēr nyw nē mē pahte amnhī nhŷpêx nyw jarênh

Rõmân 6.4-11

1 Nē na pre Tīrtūm akupŷm Kris o htîr nhûm mē pahte hkôt amnhī xunhwŷr jakamā te Tīrtūm kot Kris nhŷpêx pyrà nē akupŷm mē pahto mē pahtîr pyràk o mē panhŷpêx. Jakamā kwa kêr pu mē axte pahte amnhī nhŷpêx tûm kôt amnhī nhŷpêx kêt nē. Te Kris pyrà nē ra kaxkwa hwŷr paxàpir nē kamā ri papa pyràk o amnhī nhŷpêx. Jao pajamaxpēr nyw pix o pajamaxpēr nē pahte amnhī nhŷpêx nyw pix o amnhī nhŷpêx o ri papa. Te Kris kot amnhī nhŷpêx pyràk. Na pre akupŷm kaxkwa hwŷr api nē Tīrtūm nhŷhkô hâ mē ho amnhîptâr xâ kamā hkrî ho hkrî.

²⁻³ Nē ra mē pahte Kris kôt amnhī xunhwyr jakamā te jar pika hköt pajapêx par nē Tirtum wa kuri kaxkwa kamā pamex nē papa ho papa pyrak. Jakamā kwa kér pu mē pahte amnhī nhípêx nyw mā mān pajamaxpēr rāhā ho papa. Nē axte mē pahte amnhī nhípêx tūm mā pajamaxpēr kêt nē.

⁴ Kris kēp akupým mē pahto mē pahtir xwýnh. Koja nhýrmā akupýn mē pahwyr wrý hámri nhúm Tirtum te ho mex raxta pyrak o mē panhípêx nē mē pahto mex rax kumrēx.

*Mē pahte akupým amnhī nhípêx tūm o paxujanār
kêt ã mē pamā karō*

Epes 4.17-5.2

⁵ Jakamā kwa kér ka mē axte ate amnhī nhípêx tūm kôt amnhī nhípêx kêt nē. Te ra mē apê htyk nē hapêx par pyrā nē axte kām ajamaxpēr kêt nē.

Jakamā axte ri axpēn mjén rý axpēn prō ho amnhíkati hkêt nē.

Nē nhām ri mēmyjé hō rý mēnijé hō ho amnhíkati hkêt nē.

Nē mē amā tanhmā amnhī tomnuj to hprām kêt nē.

Nē mē amā akukrêx rax prām kêt nē. Kot ka mē ã amnhī nhípêx anē nē gaa nē akukrêx rax gryk ã axte Tirtum mā ajamaxpēr kêt nē.

⁶ ã mē kot amnhī nhípêx anhýr xwýnhjaja Tirtum kām mē hprām kêt. Koja nhýrmā tanhmā ja hā mē homnuj týx to.

⁷ Amnepêm kormā mē ate Kris kôt amnhī xunhwyr kêt ri na ka prem ã amnhī nhípêx anhýr o ri apa.

⁸⁻⁹ Tā kér ka mē axte ã amnhī nhípêx anhýr kêt nē.

Nē mē ri axpēn kām agryk o ano hkà karôt o
axpēn pumunh kêt nē.

Nē mē axpēn kamā axàhkurê hkêt nē. Ri tanhmā
axpēn tomnuj to ho apa hkêt nē.

Ry axpēn jakwa kamā mēmoj ma nē ri axpēn xô
ri tanhmā ri axpēn mā ho axêx to ho ri apa
hkêt nē.

Nē mē akapēr mā agêt o ri mē kām akapēr kêt nē.
Nē mē ri mēmoj to axpēn mā axêx hkêt nē.

Ã mē ate amnhī nhîpêx anhŷr tûmta ra mē apê
hapêx par kênâ.

*Mē pahte amnhī nhîpêx nyw kôt amnhī nhîpêx ã
mē pamā karõ*

Rõmân 12.2; Epes 4.23; Wam Pêtre 2.11

¹⁰ Nē na ka mē ra mē ate amnhī nhîpêx nyw
o amnhī nhîpêx o ri apa. Jao ra mē pahto kator
xwŷnh maatija kôt amnhī nhîpêx mex o mō. Kot
kaj mē gaa nē rí hkôt amnhī nhîpêx mex kumrêx o
ri apa. Kâm hprãm xà hkôt.

¹¹ Nē mē pahpê Kris kwŷjaja ahpýnhã na pu mē.
Na mē pakamā Ijaew nē Ijaew kêt xwŷnhjaja. Nē
mē pakamā panhī nē kupë. Nē mē kām àpênh
xwŷnhjaja nē mē kot amnhī mā ri àpênh xwŷnhjaja.
Ãm ahpýnhã mē pahpê Kris kwŷjaja mē pahte
anhŷr tâ na hte Tîrtûm tanhmā mē pakute hkôt mē
pahpumunh kêt nē. Na hte mē panhîpêx o axpēn
pyrà nē mē pahtiitâ mē pakamā pa ho pa pu htem
pahpimrâtâ hkôt ri amnhī nhîpêx o papa.

¹² Nē Tîrtûm kām mē pajapê nē kām mē pajapê
xàj mē pakukamā amnhîm mē parê. Mē pahte
kām tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri papa kaxyw mē
pakukamā mē parê.

Jakamā kēr ka mē axpēn kamā axukaprī ho ri
axpēn kōt apa.

Nē axpēn to mex pix o ri axpēn kōt apa.

Nē mē amā amnhī to rax o axpēn jakrenh prām
kēt nē.

Nē mē ām amnhī pix kukamā ri ajamaxpēr kēt
nē. Amnhī mē nhām mē hkukamā ajamaxpēr
o ri apa.

Nē mē ri agryk tokyx anhŷr kēt nē.

¹³ Nē koja mēhō tanhmā mē ato ka mē amnhī
tā omu nē tanhmā amnhī tā ho hkēt nē. Ām
ja ho ajamakētkati kurē kumrēx nē axte kām
ajamaxpēr o ri apa hkēt nē. Ra Jejus kot mē
panē mē pahte amnhī tomnuj piitā rēnh par
kēnā kot pu kēt mē amnhī tā tanhmā mēhō
hto. Tā kēr ka mē axpēn to mex o ri apa nē
amnhī tā tanhmā axpēn to ho ri apa hkēt nē.

¹⁴ E kēr ka mē ā axpēn nhīpēx anhŷr o ri apa. No ām
ja pix kēt. Nē mē māänēn amā axpēn kīnh pē axpēn
kutā anojarēt rāhā nē. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx
anē nē māänēn ra ixte mēmoj tā mē amā karōta ka
mē ho anhŷr mex kurē kumrēx. Mē pamā axpēn
kīnhja na mex kumrēx o kot mēmoj piitā hakrenh
par.

¹⁵ Nē kēr ka mē Kris kukwak ri anhōxāhkre
kaxwŷnh kām akīnh nē ajamakētkati nē tām ri
axpēn nhīpēx o ri axpēn kōt apa. Te ixfre tipxi
kamā mē ate axpēn kōt ri amnhī nhīpēx pyrāk. Ā
mē pahte amnhī nhīpēx anhŷr o papa kaxyw na
pre Tīrtūm amnhī wŷr mē pahwŷ. Mē pahte hkōt
amnhī xunhwŷr kaxyw.

Nē kēr ka mē Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nē
kām Kra Jejus ā akīnh ā amnhī jarēnh o ri apa.

Mē pahte Tīrtūm mā mex ã pagrer ã mē pamā karō
Epes 5.19

¹⁶ Nē kēr ka mē Kris kapēr piitā hköt amnhī nhīpēx mex nē. Nē kapēr o axpēn jahkre mex o ri axpēn kōt apa. Tīrtūm kot amnhī nhīpēx o axpēn jahkre ho ri axpēn kōt apa. Nē kām agrer o ri apa. Kām mex o mex ã agrer o ri axpēn kōt apa. Nē kām kukwak ri akīnh ã amnhī jarēnh o kām gre.

¹⁷ Nē kēr ka mē Mēpahpām Tīrtūm mā amnhī jarēnh o:

—Pa Tīrtūm. Nà ãm hāmri na ka pre mē ixwȳr Akra Jejus mē nhūm mē ixwȳr wrȳ nē mē inhnē ty.

Anhȳr o kām amnhī jarē. Hāmri nē ãm Pahihti Jejus kot amnhī nhīpēx kōt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpēx to rȳ ãm kōt pix mā tanhmā akapēr to ho ri apa.

Tanhmā mē pahte axpēn nhīpēx to hā mē pamā karō
Epes 5.22-6.9

¹⁸ Nē mē anijaja. Tīrtūm kot myja kumrēx nhīpēx nē hköt kām hprō nhīpēx jakamā kēr ka mē amjēn ã apijaàm o apa. Nē mē hamaxpēr mex ã mē omu nē mē hköt ri amnhī nhīpēx mex nē. Æ mē ate amnhī nhīpēxja na Tīrtūm kām hprām.

¹⁹ Nē mē amyjaja kēr ka mē amā mē aprō japē nē. Te amā amnhī tā ma pyràk o mē hipēx o ri apa. Jao tanhmā mē homnuj to hkêt nē.

²⁰ Nē mē apē mē hkrabajā kēr ka mē anhīpēêxà nē akatorxà wa hā apijaàm nē wa kapēr ma nē wa hköt ri amnhī nhīpēx. Æ mē ate amnhī nhīpēx

anhŷrja na Tîrtûm kãm hprãm. Koja ã mẽ ate amnhĩ nhîpêx anhŷr ã mẽ apumu nẽ hkînh nẽ.

21 Nẽ kér ka mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà mẽ akra gryk kaxyw mẽ kãm apêr o apikênh kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã mẽ hipêx anẽ nhûm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ ama nẽ hkaprî nẽ.

22 Nẽ mẽ ate mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhîpêx to ho ri mẽ apa xwŷnhjaja kér ka mẽ anhõ patrâw kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhîpêx. Nẽ mẽ noo mã mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhîpêx mex to nẽ määñen mẽ wa kre kamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhîpêx mex to. Nom mẽ kot axâpênh ã apumunh nẽ hã kãm akînh pix kaxyw axâpênh mex kêt nẽ. Määñen mẽ amã Pahihti Kris kînh ã akatât kôt mẽ kãm mêmoj tã axâpênh mex nẽ. Mẽ noo mã nẽ määñen mẽ wakre kamã.

23 Nẽ mẽ akînh kãm mẽ kãm axâpênh mex o ri apa. Te mẽ ate Pahihti mã akînh kãm tanhmã kãm amnhĩ nhîpêx to pyrà nẽ tãm amnhĩ nhîpêx o tãm mẽ kãm axâpênh mex o ri apa.

24 Te mẽ anhõ patrâw pix mã axâpênh pyràk nom kumã pix mã hkêt. Määñen mẽ panhõ Pahihti Krisja mã. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ kaxyw Tîrtûm mã ajamaxpêr pê akînh kãm anhõ patrâw mã mêmoj tã apê nhûm Pahihtija ja hã mẽ apumu nẽ nhŷrmã mẽ ato mex rax nẽ.

25 E kér ka mẽ ã mẽ anhõ patrâw mã axâpênh mex o ri apa anẽ. No kot kaj mẽ kapêr kwým amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhîpêx to nhûm Tîrtûm tee ri ja hã mẽ apumu hâmri nẽ nhŷrmã tanhmã hã mẽ anhîpêx to. Na hte ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwŷnhjê piiťa mẽ hipêx anẽ nẽ mẽ hipêx o

axpēn pyràk. Jakamā kwa kēr ka mē anhō patrāw mā axàpênh mex rāhā ho ri apa.

4

¹ Nē mē apê mē ò patrāw kēr ka mē kot mē amā mē àpênh xwýnhjē ho mex nē tanhmā mē homnuj to hkêt nē. Mē uràk nē kaxkwa kamā mē anhō Patrāw maatija hkrī. Kot mē pahte tanhmā amnhī nhípêx to nē tanhmā mē pajamaxpēr to hā mē pahpumunh rāhā jakamā kēr ka mē noo mā mē ho mex rāhā ho ri apa.

E kēr ka mē apiitā ã axpēn to mex anhŷr o ri apa.

Mē pahte Tīrtūm mā amnhī jarēnh rāhā hā mē pamā karō

Matêwre 7.7; Rukre 11.1-8; Atre 1.14; Epes 6.18

² Nē kēr ka mē xatā Tīrtūm mā amnhī jarēnh rāhā ho ri apa. Nē tanhmā mēhō kot amnhī nhípêx to hā harēnh ma nē ho Tīrtūm wŷ. Nē mē ate kām amnhī jarēnh kamā kām mex o mex ã harē.

³⁻⁴ Nē māänēn ixto awŷ kē mē tokyx ixsator japêr. Pa ixàmnihīx mē kot kormā Kris jarēnh mar kêt xwýnhjē mā harēnh o ri mē hkôt ixpa. Ña ixte amnhī nhípêx anhŷrta ã na prem ixpynê nē ijaxà pa kormā jar ixkrī. Jakamā kwa mē māmrī ja hā ixtopto Tīrtūm wŷr o apa.

Mē pahte apkati mē mē pahkwŷjē mā Jejus jarēnh ã mē pamā karō

Epes 5.16

⁵ Nē kēr ka mē kēp Kris kwŷ hkêt xwýnhjê hkôt nhŷhŷm ri apa nē tām ri Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhípêx o mē hkôt ri apa.

6 Nẽ kẽ mẽhõ awȳr tẽ nẽ tanhmã Jejus ā akukjér to ka amã hkinh ã aprĩ hã kãm awjarẽ. Ahpýnhã tanhmã mẽ kot hã akukjér to xà hkôt tanhmã mẽ kãm harẽnh to kẽ měhprĩ hã mar mex nẽ.

Pawre kot Koros wȳr Xikitre mẽ Ones wa měnh ã harẽnh
Epes 6.21-22

7-8 Nẽ ot pa mẽ awȳr mẽ pahtõ Xikitre měnh mã. Kot ma mẽ awȳr ixte mẽ amã ixkapér ã kagà nhípêx o mõr kaxyw. Na hte ixkôt Tirtum mã amnhĩ nhípêx o ri pa. Inhmã hapêê. Tã kot paj mẽ awȳr kumẽ kẽ ma mẽ awȳr mõ nẽ hprĩ hã mẽ amã ijarẽ. Mẽ ate ijarẽnh mar nẽ tãm ajamaxpér nẽ akinh kaxyw.

9 Mẽ akwý Onesti hkôt koja ma mẽ awȳr mõ. Määnen Kris kôt kêp mẽ pahtõ hã mẽ pamã hapê xwýnh na. Na hte Tirtum kapér kôt amnhĩ nhípêx mex rãhã ho ri pa. Tã Xikitre mẽ koja wa ma mẽ awȳr mõ. Hämri nẽ mẽ awȳr pôj nẽ jar tanhmã mẽ ixte amnhĩ nhípêx to hã mẽ ijarẽ ka mẽ ama.

Kris kôt mẽ hkwȳ kot mẽ hwȳr hpér měnh ã mě harẽnh

10 Nẽ ota Aristakja ixpyrà nẽ kêp prês nẽ hkrí. Tã mẽ awȳr hpér mẽ. Nẽ Panäpe htõ Juaw Makreja määnen mẽ awȳr hpér mẽ. Na pa pre ra mẽ amã Juaw Makre jarẽ. Tã koja mëmo arigro hã akupýn mẽ awȳr mõr japér ka mẽ omu nẽ ho mex nẽ.

11 Nẽ Jejus Justija määnen mẽ awȳr hpér mẽ. Jajaja mẽ ixpyrà nẽ kêp Ijaew. Tã mẽ tapxipixjaja na htem ixpyrà nẽ mẽ ixpê Ijaew kwýjê rom mẽ kãm Tirtum kapér nyw o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Tirtum kot Kra Kris kôt mẽ kot amnhĩ xunhwȳr

xw̄nhjē ho hkra hā harēn̄ nywj̄a na htem mē kām harēn̄ o ri mē hkōt pa. Pa ja hā mē omu nē ixkīnh nē.

¹² Nē mē anhīō Epasja māānēn mē aw̄yr hpēr mē. Na hte Jejus Kris mā tanhmā amnhī nhīpēx mex to ho pa. Nē mē ato Tīrtūm w̄yr rāhā ho pa nē mē ato hw̄yr o:

—Pa Tīrtūm. E kwa tanhmā Koros kamā akrajē ho kē mē akōt amnhī xunhw̄yr t̄yx nē. Nē amā hprām xà hkōt pix mā amnhī nhīpēx o ri pa. Nē amnhī kaxyw Kris kōt pix mā hamaxpēr t̄yx rāhā nē. Anē.

¹³ ām hāmri na hte mē ato hw̄yr o pa. Nom mē kapxipix o hw̄yr kēt nē. Māānēn krī pē Ratisej kamā nē krī pē Jerop kamā Kris kōt mē pahtōjē ho hw̄yr o ri pa. Mē ate Tīrtūm kōt amnhī nhīpēx mex o apa kaxyw. Ixte ja hā omunh mex.

¹⁴ Nē jar mē pahtō tōtō Rukre mē Tēmtija wa māānēn mē aw̄yr hpēr mē. Tōtō Rukreja kēp ixkrāmnhw̄y mex na.

¹⁵ Nē kēr ka mē krī pē Ratisej kamā Kris kōt mē pahkw̄yjē mā ijarē. Nē Nīpare mā nē ðorkw̄y hw̄yr mē pikuprōnh nē Tīrtūm mā mex o mex ā harēn̄ o mē hkrī xw̄nhjē mā māānēn ijarē.

¹⁶ Nē e kēr ka mē ixte mē aw̄yr kagà mēnhja kamā harēn̄ pa nē hpānhā krī pē Ratisej kamā Kris kōt mē pahkw̄yjē hw̄yr amē kē mē apyrà nē kamā harē nē piitā kuma. Nē mē kām anē kē ra ixte mē hw̄yr kagà mēnh xw̄nhhta kē mē amā kugō ka mē kuxwar kamā harē nē ama.

¹⁷ Nē kēr ka mē Akip mā ijarē kē ra Tīrtūm kot kām mēmoj tā karō xw̄nhhta kē ho anh̄yr jatur xàm

kumē. Kêp hkra hã kê tãm kãm àpênh jatur xàm kumē.

¹⁸ Tã ãm ja pix. E paj pam amnhĩ nhñhkra ho hatur xà hã kagà. Mẽ ate ixte mëmoj tã kagà pumunh nẽ hköt inhmã ajamaxp r kaxyw. N e ixte m e aw yr m enh  a ijar nh mar kaxyw. Kwa k r ka m e ar i ixp e pr s  a ixto T irt m w yr r ah  ho ri apa.

E käe T irt mja m emoj to m e akut  nojar t näe m e ato mex näe ka m e amex näe ajamak tkati näe apa ho apa. Tã ãm ja pix. Ixp e Pawre na pa m e aw yr kagàja nh p x näe  a m e aw yr m enh an .

**Tírtūm kapér ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f